

ZA STARŠE PREDŠOLSКИH OTROK – PRED VSTOPOM V ŠOLO

Je moj otrok zrel za šolo? Kako ga pripraviti nanjo?

Začetek šole je za vso družino začetek prelomnega obdobja, saj šola prinese veliko sprememb v življenje otroka, celotne družine. Ko otrok prične hoditi v šolo, se prične nov ritem življenja z novimi obveznostmi in negotovostmi. Marsikdo se sprašuje, če je njegov otrok zrel za šolo.

Zakonodaja pravi, da se morajo v šolo vpisati vsi, ki v tekočem šolskem letu dopolnijo starost šest let. To v praksi pomeni, da bodo nekateri prvošolčki ob vstopu v šolo stari šest let in osem mesecev, nekateri pa leto manj. Razlika v starosti pa se kaže tudi v razliki zrelosti in razvoja otroka. Kriteriji, ki so nam v pomoč pri presoji ali je otrok zrel za šolo.

Kdaj je otrok zrel za šolo?

Otrok je zrel za šolo takrat, ko je sposoben slediti zahtevam učnega načrta za prvi razred osnovne šole in se lahko vživi v način delovanja šole. Na zrelost otroka vplivajo številni dejavniki, ki lahko zrelost pospešijo ali zavirajo:

- različen tempo otrokovega fizičnega in duševnega razvoja,
- okolje, v katerem otrok živi in
- vzgojne metode.

Posamezne sestavine šolske zrelosti

Telesna zrelost

Otrok je telesno dovolj zrel za šolo takrat, ko šola ne bo imela negativnih posledic na otrokov zdravje. Pri tem se ocenjuje stopnjo telesne zrelosti glede na starost otroka.

- otrokovo težo in višino,
- razvitost čutil,
- splošno zdravstveno stanje,
- razvitost grobe motorike,
- razvitost fine motorike.

Če je otrok zdrav, nima težav z gibanjem, sedenjem ali stanjem, normalno vidi in sliši, je primeren za šolo. Otrok bo moral vsak dan hoditi do šole, nositi šolsko torbo, sedeti v razredu, teči in podobno. Pred vstopom v šolo imajo otroci obvezen sistematski pregled, na katerem pediatri preverijo zrelost za vstop v šolo.

Osebnostna zrelost

Osebnostna zrelost sta socialna in čustvena zrelost:

- kako je sposoben prenesti ločitev od staršev in doma,
- kako se obnaša v novem okolju, kako ga zanima svet okoli sebe,
- kako se obnaša do sovrstnikov, kakšno vlogo ima v skupini otrok,
- kakšen odnos ima do odraslih,
- kako reagira na uspeh ali neuspeh,
- kakšna je njegova pripravljenost do pridobivanja novih znanj in sodelovanja,
- kako rešuje naloge in koliko je samostojen.

Samostojnost

Otrok bi pred vstopom v šolo moral biti dovolj samostojen. To pomeni, da bi:

- moral biti popolnoma samostojen na stranišču,
- se znal obuti in si zavezati vezalke,
- znal skrbeti za svoja oblačila, obutev in šolske potrebščine,
- si znali izpihati nos in robček odvreči v koš,
- samostojno uporabljati jedilni pribor pri prehranjevanju (jesti z vilicami, rezati in mazati z nožem, odpreti jogurt ali puding itd.)
- odkleniti in zakleniti omarico in podobno.

Intelektualna zrelost

Otrok je intelektualno zrel, če obvlada naslednje spretnosti:

- Ima primerno razvit govor – zna čisto in razločno izražati svoje potrebe, občutke, misli in želje, zna povedati osnovne podatke o sebi, opisati znane osebe, predmete in pojave, smiselno odgovarjati na vprašanja.
- Ima dobro spodobnost koncentracije – pri predšolskih otrocih je pozornost v glavnem nenamerna in nestabilna. Otrok lahko pri aktivnosti, ki mu ni privlačna, ohrani pozornost do 15 minut. Pri odhodu v šolo mora otrok razviti namerno pozornost in daljšo koncentracijo. Z dozorevanjem ta postane namerna in se postopno podaljšuje.
- Se zanima za svet okoli sebe, dobro opazuje in si opazovano zapomni.

- Se zna orientirati v prostoru in času – razume pomen odnosov v prostoru in na listu (gor, dol, spredaj, spodaj, levo, desno ...) ter časovnih odnosov (včeraj, danes, zjutraj, prej, potem ...)
- Razlikuje osnovne barve in jih zna imenovati.
- Ima razvite grafomotorične spretnosti – otrok je zrel za šolo, ko zna pravilno držati svinčnik, prerisovati preproste like, zna narisati človeka iz dveh ali treh delov, barva do sklenjene črte, riše prepoznavne risbe (hiša, človek, drevo ...), ko reže s škarjami po ravni črti ...
- Zna šteti do 10, prepoznavna in riše številke do 5.

Kako lahko otroka pripravljamo na šolo

Ste v navedenih kriterijih zrelosti opazili kakšnega, iz katerega sklepate in vas skrbi, da vaš otrok še ni dovolj zrel za šolo? Brez skrbi, saj lahko otroka ustrezni pripravimo skozi igro in vzgojo.

Vse, kar se otrok nauči v predšolskem obdobju, je priprava na šolo, a otroka ne obremenjujte z učenjem, če sam ne kaže interesa za to. Vse te stvari se lahko naučimo skozi igro:

- Otroku omogočite veliko risanja, barvanja, slikanja, rezanja, lepljenja, oblikovanja s plastelinom in igranja z drobnim materialom.
- Z otrokom se pogovarjajte, opazujte, skupaj pripovedujte in opisujte. Otroka naučite poslušati in slišati.
- Otroka naučite pospravljati igrače in skrbeti za svoje stvari. Tako bo uspešneje izpolnjeval šolske obveznosti.
- Z otrokom prebirajte knjige, glejte filme, odpeljite ga na lutkovno predstavo, izlet. Bodite aktivni in ga navdušujte za nove stvari.
- Urite koncentracijo in spomin – prebirajte zgodbe, ki naj jih otrok za vami obnovi, naj konča poved, ki ste jo začeli, naj našteje sorodnike, otroke iz vrtčevske skupine, z igrišča ...

- S pomočjo otroških revij urite spomin in motoriko, bralne navade in logično sklepanje. Skozi igre ga uvajajte v resno delo in reševanje nalog.
- Otroku omogočite dovolj gibanja in zdrave prehrane.
- Igrajte se družabne igre in naučite otroka na poraz.
- Naučite ga počakati na vrsto, nenasilnega reševanja konfliktov in bontona.

Privajanje in priprava otroka na šolo

Otroku dovolite, da sodeluje pri nakupu šolske torbe, pripravi šolskega kotička doma, kjer bo opravljal šolske naloge in hranil šolske potrebščine. Sprehodite se do šole in nazaj, pogovarjajte se o značilnostih poti. Otrok naj izraža svoje občutke, vi pa mu šolo predstavite realno in ga ne strašite, niti mu je ne prikazujte z "rožnatimi očali". O šoli govorite realno, da otrok ne dobi napačne predstave, da ne pričakuje preveč, ker bo potem razočaran. Ne grozite mu z njo, saj se le sproščenega otroka lahko motivira za ustvarjalno delo in tako spodbudi njegove potenciale.

Navajajte ga, da že zvečer pripravi oblačila, ki jih bo oblekel naslednji dan, navadite ga, da gre dovolj zgodaj v posteljo in zjutraj pravočasno vstane ter se pripravi. Pravočasno ga pripravite na nov ritem ter spodbudite v njem željo po spoznavanju novih prostorov, novih sošolcev in učiteljic.

Čisto mogoče je, da imate sami dvome o šoli, vendar jih ne izražajte pred otrokom, saj lahko tako pri njemu izgubi veljavo, kar pa je slaba popotnica za bodočnost. Raje svoje pomisleke sporočite vzgojiteljicam ali svetovalni delavki in se z njimi pogovorite, a brez prisotnosti otrok.

<https://zastarse.si/otroci/sola/je-moj-otrok-zrel-za-solo-kako-ga-pripraviti-nanjo/>